

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Lovteknikkontoret
Sagsnr.: 2005-775-0002
Dok.: IHT40423

Besvarelse af spørgsmål nr. 1 af 12. januar 2007 fra Folketingets Retsudvalg om forslag til lov om ændring af forsikringsaftaleloven og forskellige andre love (Begunstigelser i forsikringsordninger og ændringer som følge af arveloven m.v.) (L 101)

Spørgsmål:

”Ministeren bedes kommentere henvendelse af 11/1-07 fra Forsikring & Pension, jf. L 101 – bilag 2.”

Svar:

1. Indledning

I henvendelsen til Folketingets Retsudvalg rejser Forsikring & Pension forskellige spørgsmål i relation til lovforslaget, jf. nedenfor. Justitsministeriet har inddelt besvarelsen i de emner, som spørgsmålene relaterer sig til.

2. Renteforsikringer

Forsikring & Pension anfører i henvendelsen, at forslaget til ændring af reguleringsreglen i forsikringsaftalelovens § 104 (lovforslagets § 1, nr. 3) i modsætning til Arvelovsudvalgets lovudkast giver mulighed for, at renteforsikringer kan reguleres, hvis indsættelsen af en begunstiget i en sådan ordning er urimelig over for ægtefællen og livsarvingerne. Efter Forsikring & Pensions opfattelse bør renteforsikringer imidlertid uden videre kunne undtages fra reguleringsreglens anvendelsesområde. Forsikring & Pension henviser i den forbindelse bl.a. til, at anvendelsen af renteforsikringer som middel til spekulation mod de øvrige arvinger må anses for overordentligt risikobetonet, fordi forsikringsydelsen bortfalder, hvis den medforsikrede dør før forsikringstageren.

Som det fremgår af pkt. 2.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, er det Justitsministeriets opfattelse, at en indsættelse af en begunstiget i en renteforsikring som den absolutte hovedregel ikke vil kunne være urimelig og dermed danne grundlag for regulering. Det vil imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse være betænkeligt helt at udelukke adgangen til regulering i

denne situation. Det skyldes, at det ikke kan udelukkes, at en renteforsikring er blevet tegnet for en betydelig sum i forsikringstagerens levende live alene med det formål at unddrage ægtefællen og livsarvingerne midlerne.

På denne baggrund er lovforslaget udformet således, at der også er adgang til regulering, hvis indsættelse af en begunstiget i en renteforsikring efter en konkret vurdering må anses for urimelig over for ægtefællen og livsarvingerne. Lovforslaget svarer på dette punkt til gældende ret, idet der også efter den gældende regel i forsikringsaftalelovens § 104 er adgang til regulering af renteforsikringer.

Forsikring & Pension anfører videre, at anvendelsen af forsikringsaftalelovens § 104 på renteforsikringer vil give anledning til en række praktiske problemer i forhold til bl.a. pensionsbeskatningsreglerne.

Under henvisning til, at der allerede efter gældende ret er mulighed for regulering også af renteforsikringsordninger, og at reguleringsreglen alene rent undtagelsesvist vil kunne finde anvendelse på renteforsikringer, finder Justitsministeriet ikke grundlag for at fastsætte særlige regler om disse forhold.

3. Underretning af skifteretten

Forsikring & Pension anfører, at det er uklart, hvorledes den foreslåede regel i forsikringsaftalelovens § 102, stk. 3, (lovforslagets § 1, nr. 1) om selskabets underretning til skifteretten kan opfyldes i tilfælde, hvor den begunstigede forud for selskabets underretning til skifteretten ved en telefonisk henvendelse til selskabet får oplysning om begunstigelsen.

Lovforslaget er udformet således, at selskabet senest samtidig med selskabets underretning til den begunstigede skal underrette skifteretten om begunstigelsen mv. I et tilfælde som det beskrevne vil det efter Justitsministeriets opfattelse være tilstrækkeligt til opfyldelse af underretningspligten, hvis selskabet i umiddelbar forlængelse af telefonsamtalen underretter skifteretten.

Forsikring & Pension rejser endvidere spørgsmål om, hvordan det sikres, at selskabet får underretning om, hvilken skifteret der skal behandle boet i de tilfælde, hvor et bo efter en person, der er afdøet ved døden i udlandet, henvises til en dansk skifteret.

Justitsministeriet træffer efter § 2, stk. 2, i lov om skifte af dødsboer afgørelse om henvisning til en dansk skifteret af et bo efter en person, der er afdøet ved døden i udlandet. Selskabet kan derfor ved henvendelse til Justitsministeriet få oplyst, hvilken skifteret boet er blevet henvist til.

4. Reguleringsreglen

I relation til forslaget til reguleringsreglen i forsikringsaftalelovens § 104 (lovforslagets § 1, nr. 3) anfører Forsikring & Pension, at det bør afklares, om vurderingen af, om en begunstigelse er urimelig, skal foretages på grundlag af forholdene på indsættelsestidspunktet eller på grundlag af forholdene på tidspunktet for forsikringstagerens død.

Som anført i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3, skal der foretages en konkret vurdering af, om det vil være urimeligt at udbetale forsikringssummen til den begunstigede.

I denne vurdering indgår blandt andet begrundelsen for indsættelsen af den begunstigede, herunder f.eks. – som det nævnes i bemærkningerne – om begunstigelsen er foretaget som led i en bodelingsoverenskomst i forbindelse med separation og skilsmisse.

Ved vurderingen vil det endvidere bl.a. indgå, om ægtefællen eller livsarvingerne får beløb udbetalt som følge af dødsfaldet i form af arv eller andre forsikrings- og pensionsopsparingssummer.

Der skal således foretages en helhedsvurdering af, om det vil være urimeligt at udbetale forsikringssummen til den begunstigede, og i denne vurdering indgår både omstændighederne på indsættelsestidspunktet og omstændighederne på tidspunktet for forsikringstagerens død.

Forsikring & Pension anfører endvidere, at det er uhensigtsmæssigt med for mange skøn på et område som dette, hvor kunderne forventer en helt håndfast rådgivning.

Som anført i pkt. 2.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget er den væsentligste begrundelse for den foreslåede mere skønspregede udformning af reguleringsreglen i forsikringsaftalelovens § 104, at der alene bør ske regulering i tilfælde, hvor der efter en konkret vurdering er et reelt økonomisk behov for det hos ægtefællen og livsarvingerne. Denne afgrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde indebærer således, at den nødvendigvis må have en mere skønsmæssig karakter. Justitsministeriet skal dog henlede opmærksomheden på, at en regulering efter den foreslåede bestemmelse ikke kan overstige det beløb, som der ville være tilfaldet ægtefællen og livsarvingerne som tvangsarv, hvis forsikringssummen i stedet var tilfaldet forsikringstagerens bo.

Forsikring & Pension anfører desuden, at det bør overvejes, om der stilles formkrav til en indsigelse efter forsikringsaftalelovens § 104.

Et sådant formkrav stilles ikke efter den gældende bestemmelse, og spørgsmålet har ikke Justitsministeriet bekendt rejst problemer i praksis. Efter Justitsministeriets opfattelse vil det ikke være hensigtsmæssigt at indføre formkrav til indsigelser efter forsikringsaftalelovens § 104.

5. "Nærmeste pårørende"

Forsikring & Pension anfører, at det er uklart, hvor omfattende dokumentationskrav der stilles efter forslaget til forsikringsaftalelovens § 105 a (lovforslagets § 1, nr. 5) for, at en samlever kan anses for "nærmeste pårørende".

Som anført i bemærkningerne til forslaget til forsikringsaftalelovens § 105 a (lovforslagets § 1, nr. 5) skal det dokumenteres over for forsikringsselskabet, at samleveren opfylder betingelserne for at blive anset for omfattet af begrebet "nærmeste pårørende". Dette kan f.eks. ske ved fremlæggelse af folkeregisterattest eller fødselsattest for et fællesbarn.

6. Boafgiftsloven

I bilaget til henvendelsen fremsætter Forsikring & Pension endvidere nogle bemærkninger til den afgiftsmæssige behandling af ordninger, der er omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A. De afgiftsretlige regler hører under Skatteministeriet. Til brug for besvarelsen af denne del af henvendelsen har Justitsministeriet derfor indhentet en udtalelse fra Skatteministeriet, der har oplyst følgende:

"F&P mener, at ordninger, der er omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A bør fritages for boafgift, idet der efter F&Ps opfattelse ikke er tale om arv, men derimod om, at den fraskilte eller fraseparerede ægtefælle har erhvervet ejendomsret til pensionsordningen på separations/skilsmissetidspunktet.

Skatteministeriet er ikke enig heri. De situationer, der reguleres af den bestemmelse, der foreslås indsat som boafgiftslovens § 3, stk. 1, litra c, drejer sig netop om de situationer, hvor pensionsordningen ved delingen af et fællesbo i forbindelse med separation eller skilsmisse ikke er udloddet til den fraskilte eller fraseparerede ægtefælle, men den pågældende derimod i stedet er indsat som uigenkaldeligt begunstiget i ordningen. Den fraseparerede/fraskilte ægtefælle anses i sidstnævnte situation ikke for at have erhvervet ret til pensionsordningen på separations-/skilsmissetidspunktet, hvilket netop er baggrunden for den i lovforslaget indeholdte regel.

Grunden til, at der efter den foreslåede regel kun skal gælde boafgiftsfritagelse for afgiftspligtige (efter pensionsbeskatningslovens regler) udbetalinger er hensynet til at sikre, at der enten skal betales boafgift eller afgift/indkomstskat efter pensionsbeskatningsloven af udbetalinger fra pensionsordningen. Udbetalinger efter pensionsbeskatningslovens § 53 A er skattefri og dermed ikke omfattet af den foreslåede bestemmelse.

F&P anfører i sin henvendelse, at det er uklart, hvem der kan forlange dokumentation for, at en ægtefælle er blevet indsat som uigenkaldeligt begunstiget senest i forbindelse med separationen eller skilsmissen, og hvem der har pligt til at fremlægge beviser herfor.

Spørgsmålet om, hvorvidt en ægtefælle er blevet indsat som uigenkaldeligt begunstiget senest i forbindelse med separationen eller skilsmissen, vil skulle afklares i forbindelse med opgørelsen af afgiftsgrundlaget i boet og ved udbetaling af forsikringsbeløb til en begunstiget.

Forsikringsselskaber, pensionskasser mv. har pligt til at tilbageholde, indbetale og anmelde boafgift af afgiftspligtige udbetalinger fra forsikringer mv. Forinden forsikringsselskabet, pensionskassen mv. kan udbetale beløb, som menes omfattet af den foreslåede fritagelse i boafgiftslovens § 3, må selskabet mv. således sikre sig, at betingelserne for afgiftsfrihed er opfyldt, herunder at det kan dokumenteres, at en ægtefælle er blevet indsat som uigenkaldeligt begunstiget senest i forbindelse med separationen eller skilsmissen. Selskabet mv. må vurdere, om det selv er i besiddelse af den nødvendige dokumentation, eller om denne skal indhentes fra anden side. Herudover gennemgår skifteretten efter dødsboskifteloven boopgørelser og kan således også anmode om dokumentation. Der er efter boafgiftslovens § 33 pligt for de involverede parter, herunder forsikringsselskaber mv. til at give alle oplysninger af betydning for afgiftsberegningen.”